

Vážení,

Městská část Praha 5 si velmi cení historických urbánních souborů, které se nacházejí na jejím území, a považuje zachování historického urbanistického a architektonického dědictví za významný úkol, jímž jsme zavázáni odkazu minulosti. Institut památkové zóny považuje za velmi užitečný instrument památkového zákona, který umožňuje předat dědictví minulých generací generacím příštím. Na území Prahy 5 to platí zejména o památkové zóně Smíchov. Městská část si uvědomuje dobře i důsledky situací, kdy památková zóna nedosahuje na území, kam by měla. Precedentním případem se stal široce známý návrh demolice vlastní vily stavitele Viktora Beneše čp. 1258 na Smíchově, jež se nachází těsně za hranicí památkové zóny Smíchov. Ten jasně ukázal potřebu rozšíření plošné památkové ochrany na Praze 5 jako základního systémového nástroje k ochraně historických architektonických a urbanistických hodnot.

Na základě usnesení číslo RMČ/34/873/2021 přijatého na 34. zasedání schůze Rady městské části Prahy 5 konané dne 21.07.2021, zabývající se rozhodnutím Odboru Stavební úřad „Demolice objektů Nad Výšinkou 1258/15“ č.j. MC05 146066/2021 ze dne 9. 7. 2021 (výše zmíněná vila stavitele Viktora Beneše), bylo rozhodnuto pořídit návrh/podnět rozšíření stávajících památkových zón v rezidenčních vilových čtvrtích MČ P5, v konkrétním případě rozšíření památkové zóny Smíchov, který bude adresován Ministerstvu kultury České republiky. Zpracování návrhu bylo předmětem veřejné zakázky, usnesením Rady městské části Praha 5 (RM4/4/132/2022), přijatým na 4. zasedání dne 31.01.2022, byla zakázka zadána týmu zpracovatele pana PhDr. Josefa Holečka. Návrh byl v rozpracovanosti konzultován a schválen v rámci orgánů městské části Prahy, dále pak byl konzultován s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Praze, s Institutem pro plánování a rozvoj města a s autoritou v oboru historického urbanismu, panem Ing. arch. Karlem Kučou.

Městskou část Praha 5 vedlo k aktivitě směřující k přípravě rozšíření současné památkové zóny Smíchov přesvědčení, že dosavadní Památková zóna Smíchov, již aktuálnímu stavu poznání a potřebám památkové ochrany nedostačuje. Tato památková zóna byla vyhlášena na počátku 90. let 20. století vyhláškou hlavního města Prahy č. 10/1993 jistě kvalifikovaně, a ochránila dle legislativy památkového zákona historickou zástavbu ve smíchovské nivě, většinu navazující blokové zástavby z konce 19. a první poloviny 20. století a východní okraje historické vilové zástavby na smíchovském katastru. Zóna však byla omezena striktně na smíchovské katastrální území, a tak nezahrnula například blokovou zástavbu ze sklonku 19. století mezi Holečkovou a Plzeňskou ulicí na katastru Košířů, která vzhledem k dobové koordinaci urbanistických návrhových plánů na smíchovskou zástavbu plynule navazuje a je nedílnou součástí hodnotné historické urbánní struktury. Za vymezenou hranicí památkové zóny urbanisticky i architektonicky hodnotná zástavba pokračuje a důvod rozhraní mezi územím chráněným památkovou zónou a územím bez této ochrany je pouze formální a pro ochranu historických urbanistických kulturních hodnot na Praze 5 nedostatečný. Urbanistické a architektonické soubory Košířů nejsou kvůli katastrálnímu omezení současné památkové zóny institutem památkové zóny chráněny vůbec, a to jak v částech s blokovou zástavbou, tak v částech kulturně historicky velmi cenných vilových lokalit Na Cibulce či v údolí Božíanky. Památková ochrana je na katastru této významné části dnešní Prahy 5, do vzniku Velké Prahy v roce 1922 samostatného města, zajištěna jen nevelkým počtem kulturních památek, povětšinou budov bývalých usedlostí. Na smíchovském katastrálním území je památková zóna vyjma vilové lokality mezi ulicí U Blaženky a Husovými sady omezena na úseky zregulované a zastavěné do sklonku období rakousko-uherské monarchie. Nezachycuje však tuto historickou urbanistickou vrstvu

v úplnosti, pomíjí některé její významné úseky, které byly zastavěny do první světové války (například právě zmiňovanou vilu stavitele Viktora Beneše), stejně jako prvorepublikovou zástavbu zrealizovanou s mírnou úpravou později na podkladu této starší regulace. Vilová území nově zregulovaná a zastavěná během prvorepublikového období nejsou do stávající památkové zóny zahrnuta vůbec, jakkoliv jsou svým plošným rozsahem větší a urbanistickou i architektonickou hodnotou zcela srovnatelná. I zde je památková ochrana zajištěna jen nevelkým počtem kulturních památek, povětšinou budov bývalých usedlostí. Institut Ochranného pásma Památkové rezervace v hlavním městě Praze je určen k ochraně uvedené památkové rezervace a staveb na území ochranného pásma žádnou účinnou památkovou ochranu neposkytuje.

Městská část Praha 5 chce zachovat historický ráz lokality Smíchov a Košířů a uchovat pro budoucí generace architektonické a stavitelské skvosty a jejich rozmanité urbánní soubory, které dosud nepožívají památkové ochrany. Městská část Prahy 5, dle návrhu usnesení RMČ/34/873/2021. čl. III bod 2, proto požaduje tímto od Ministerstva kultury rozšíření památkové zóny o další hodnotné urbánní soubory na území MČ Praha 5, kde v nejednom případě dochází k ničení nenahraditelných hodnot jak urbanistických, tak i architektonických.

Městská část Praha 5 chce zabránit architektonicky rozporuplným a nevhodným zásahům do území prováděným na úkor rázu (*genia loci*) zmiňovaných lokalit. Existující nedostatek v ochraně kulturně historických hodnot významných úseků Městské části Praha 5 může být účinně a systémově vhodně překonán právě rozšířením území současné Památkové zóny Smíchov, jež městská část Praha 5 Ministerstvu kultury České republiky jako věcně příslušnému správnímu orgánu tímto navrhuje. Prohlašování staveb za kulturní památky Městská část Praha 5 vítá, je však zřejmé, že řešit takovýmto způsobem ochranu větších historických urbanistických souborů je nerealistické. Navrženo je pouze územní rozšíření stávající památkové zóny dle čl. 1 cit. vyhlášky, nikoliv rozšíření či úprava předmětu ochrany a podmínek pro stavební a jinou činnost dle článků 3 a 4 vyhlášky, neboť charakter kulturních hodnot na rozšiřovaném území úpravu těchto částí vyhlášky nevyžaduje. Zároveň je rozšíření Památkové zóny Smíchov pro ochranu stávajících architektonických a urbanistických hodnot vhodným nástrojem, neboť jakékoliv demolice staveb nacházejících se v památkové zóně podléhá posouzení orgánu památkové péče.

Městská část Praha 5 dospěla k názoru, že pouhé vyjádření názoru jejího vedení, že by bylo žádoucí stávající Památkovou zónu Smíchov rozšířit, nepostačuje. Cílem úsilí městské části Praha 5 bylo poskytnout věcně příslušnému správnímu orgánu, ministerstvu kultury České republiky, ucelený, podrobný, a odůvodněný podklad identifikující a v mapách zobrazující historické, kulturní, urbanistické i architektonické hodnoty historické zástavby na území městské části Prahy 5, které navazují na stávající Památkovou zónu Smíchov, a prokázat bez pochybností odůvodněnost rozšíření jejího území. Tento podklad je ze správního pohledu podnětem, nikoliv žádostí. Nicméně ucelenost provedeného historického a urbanistického vyhodnocení, opřené o detailní posouzení jednotlivých historických regulačních vrstev a souvisejících typických architektonických hodnot, a dokonce i o víceaspektovou analýzu na úrovni jednotlivých staveb, považuje městská část za ucelený a odborně odůvodněný návrh na rozšíření stávající památkové zóny, který tímto ministerstvu kultury předkládá. Návrh rozšiřuje stávající památkovou zónu o území, kde jsou kulturní hodnoty dle ust. § 6 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. v platném znění (památkový zákon) zjevné, prokazatelné, dostatečně četné a v urbánním prostoru kontinuálně navazující. Enklávy, kde jsou tyto hodnoty sporadické anebo kde byly cenné historické a architektonické struktury novodobým

vývojem výrazně zastřeny či znehodnoceny, do návrhu zahrnuty nejsou. Území navržené pro rozšíření památkové zóny je souvislé, bez izolovaných ostrovů za navrženou hranicí, a bez enkláv nedostatečně hodnotné zástavby uvnitř navrženého území. Je rozmanité z hlediska různých typů dobové zástavby s řadou urbanistických a panoramatických akcentů a specifických, v historické podobě dobře dochovaných dílčích urbánních celků, sjednocuje je však dostatečná urbanistická, architektonická a kulturně historická hodnota mezilehlých úseků, a zejména pak historický urbanistický vývoj. Území navržené pro rozšíření památkové zóny si zachovalo historický ráz, přesvědčivou míru autenticity a malebnosti a urbánní integritu. Navržená nová hranice památkové zóny je vedena zřetelně převážně podle uličních front, a jen zřídka mezi parcelami uvnitř zcela heterogenních bloků, podobně jako je tomu u současné památkové zóny. Kromě veřejných komunikací, které hranice přechází, dochází v návrhu k dělení stávajících parcel jen zcela výjimečně. Navržená hranice památkové zóny je přesně slovně popsána, vymezena v mapovém podkladu v systému GIS, návrh zahrnuje i výčet parcel do území památkové zóny nově zahrnutých.

Městská část Praha 5 dospěla k názoru, že přiložený návrh je dostatečně podrobný, odborně odůvodněný a ověřitelný ve všech svých tvrzeních. Proto se domnívá, že je vhodným podkladem pro řízení o územním rozšíření současné Památkové zóny Smíchov. Městská část Praha 5 tímto zdvořile žádá Ministerstvo kultury České republiky žádá o zahájení příslušného řízení dle ust § 6 odst.1 zákona č. 20/1987 Sb. v platném znění.

S úctou